

ELOFIZETES.

HÉLYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre — — 84 kor.
Fél évre — — 42 kor.
Egy negyed évre 21 kor.
Egy hóra — — 7 kor.

Nyitási költségek
mórállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
Köszet főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, november 22.

Ha megismerik a magyart!

Az aradi vár területét a mai napon szerb csapatok szállották meg. Nem ellenség gyanánt, hanem barátok módjára jöttek ide. Jól esik tudnunk, hogy a győztesek fegyveres keze barátsággal szorítja meg eljők nyújtott kezünket, melyből a fegyver — hála isten — már kihullott.

Arad város és Arad megye kormánybiztos-főispánja ma küldöttség élén felkereste az aradi várba érkezett szerb csapatok parancsnokát, kinek az üdvözlő beszédre adott válasza mindnyájunkat teljes megnyugvással tölthet el. A parancsnok világlátott, művelt katona, aki missziójának teljes tudatában van. A hozzánk érkezett megszálló csapatok feladata: kizárólag a rend és nyugalom biztosítása.

E csapatok ma még idegenek hozzánk, de ez az érzés a közvetlen érintkezés folytán el fog tűnni s helyet ad a kölcsönös megismerésnek és megbecsülésnek. — S ha beszélni fognak Arad szerb lakosaival, látni fogják, hogy ha más vidékeken voltak is ellentétek magyarok és szerbek között, Aradon mindig testvéri egyetértésben élt a két nemzet s gyűlölködés egy pillanatra sem zavarta meg ezt a szép viszonyt.

A szerb nemzet és a magyar nemzet is a múlt nagy tévedéseinek az áldozata. Nem egy végzetes hiba történt, mely a népek egyetértését megzavarta, sőt amelyeknek következményei mély szomorúsággal tölthetik el ma a jóakaratu sziveket. De szabad-e ezt ma, az új világ küszöbén a régi szemmel nézni? Szabad-e az elkövetett hibákat felelni azoknak, akik azok felidőzésében teljesen ártatlanok?

Popovics alezredes, a megszálló csapatok parancsnoka bizonyára tudja, hogy a demokratikus Magyarország mélyen sajnálja mindazt, amit a monarchikus nagyhatalmi örület oly méltánytalanul elkövetett Szerbiával szemben. Mi tudjuk, hogy Szerbia vérzik a borzalmas háború alatt, de vérzik Magyarország is s mindkét szomorú nemzetnek egy kötelessége lehet: egymást segíteni az országok újjászervezésének nagy munkájában. Mi készek vagyunk erre. Minden erőnkkel sietni fogunk Szerbia regenerálására, hisszük, hogy a szerbek is baráti kézzel segítenek a mi romjaink újjáépítésénél.

Az aradi várba jött szerb csapatokat ezért fogadja ma szimpátia s szimpátiát visznek majd magukkal, ha békés és nem háborusszemüvegen át nézik a magyart!

Lorsqu' on nous connaîtra!

La forteresse d'Arad a été occupé aujourd'hui par des troupes serbes. Ils ne viennent pas en ennemis, ils viennent en amis. Nous sommes rassurés de savoir que le vainqueur presse de main amie la main lui tendue, et dont l'arme est déjà tombée, grace à Dieu.

Le commissaire-préfet du comitat et de la ville d'Arad est allé aujourd'hui — à la tête d'une députation — au devant du commandant des troupes serbes arrivées dans la forteresse, dont la réponse faite à l'allocution de bienvenu est de nature à nous rassurer complètement. Le commandant est un soldat d'une intelligence universelle et à la hauteur de sa mission. Les troupes arrivées chez nous ont pour but d'assurer l'ordre et la tranquillité, et c'est le devoir éminent de tout les habitants de la ville de les assister dans l'accomplissement de cette tâche.

Ces soldats sont en ce moment des étrangers pour nous, mais ce sentiment disparaîtra et fera place, dès le moment où ils nous connaîtront, à l'estime mutuelle. Notre nationalisme accusé avait été peut être l'obstacle de cette estime mutuelle, mais ce nationalisme peut être facilement effacé par l'amour de ce sol et par l'esprit de nos écoles. Ils auront l'occasion de connaître le ame Hongroise qui est pacifique et prête à tout sacrifier pour l'amour, qui n'a jamais pu apprendre à haïr et qui sait aimer de tout son coeur. Et en parlant aux habitants serbes d'Arad, ils verront que l'antagonisme existant par si par là entre Serbes et Hongrois est inconnu à Arad où les fils de ces deux nations vivaient toujours dans une harmonie fraternelle.

La nation serbe aussi bien que la nation Hongroise sont victimes des graves erreurs du passé. Plus d'une faute fatale avait troublé l'accord des peuples et dont les conséquences peuvent bien attrister les ames bienveillantes. Mais, à l'aube d'un nouveau mondial, est-il permis d'envisager tout cela du point de vue suranné?

Le lieutenant-colonel Popovics, commandant des troupes serbes, sait sans doute que la Hongrie démocratique déplore profondément tout ce que la fureur monarchique avait commis contre la Serbie. Nous savons que la Serbie souffre cruellement sous le poids de la guerre, mais la Hongrie souffre aussi et le devoir sacré de ces deux tristes nations est de s'entraidier dans l'ouvre de la réorganisation de leurs pays. Nous sommes prêts; nous mettrons toutes nos forces au service de la régénération serbe et nous sommes persuadés que la Serbie ne manquera pas non plus de nous aider d'une main amie à faire disparaître nos ruines.

Voici la cause de la sympathie qui accueille les troupes serbes arrivées aujourd'hui dans la forteresse d'Arad; ils ne manqueront pas non plus d'emporter cette sympathie s'ils arrivent à connaître l'ame et le caractère hongrois.

Idegen csapatok az országban.

(A románok francia vezérlet alatt vonulnak be Erdélybe. — Tanácskozás a szerbekkel a vasuti forgalomról.)

Budapestről jelentik: A hadügyminisztérium sajtóosztálya a következőket közli az ország területén levő idegen csapatokról:

A Felsőmagyarországba betört csehek a beérkezett jelentések szerint egységes parancsnokság alatt állanak. A mai napon a csehek a Dévénytő—Malaczka—Trencsénhölak vonalon állanak. Egy magasabb parancsnokság Holiacson tartózkodik. Hírek érkeztek arról is, hogy kisebb csapatok Bártfa irányában törnek előre.

Román járőrök, amelyek Tölgyes, Gyimes Csíkszentmárton, Bereck és Sósmező községekbe értek el, e vonalon túl nem vonultak előre. A hadügyminisztérium azonban arról értesült, hogy a Moldvában, illetőleg a Bisztrica völgyében nagyobb erejű reguláris katonaság van felvonulóban.

A szerb reguláris csapatok a Lugos—Temesvár—Szabadka—Baja—Bátaszék—Barcs vonalat érték el. A lakossággal szemben nyugodtan és általában elég fegyelmезetten viselkednek.

A hadügyminisztériumba érkezett jelentések szerint a németek átvonulása a legnagyobb rendben történik, de a szénhiány miatt még hosszabb időt vesz igénybe. A németek átvonulása elé egyedül a csehek gördítenek akadályokat. A Vág völgyében a csehek felszedték a síneket, úgy hogy a német transzportvonatok a nyílt pályán vesztegelnek.

A Szeged—Makó—Arad—Nagyszében—Brassó vonalon több német hadosztály tartózkodik. Ezek gyalog folytatják az utat észak felé.

Csapataink hazaszállítása a különböző frontokról már mindenütt folyamatban van.

Budapestről jelentik: A Székely Nemzeti Tanács egyik vezető tagjától az erdélyi eseményekről a következő információ érkezett:

— A székely nép nyugodtan várja a bekövetkező eseményeket. Tudjuk azt, hogy az entente csapatok által kötött fegyverszüneti szerződés értelmében Erdély magyarlakta déli részét entente csapatok szállják meg. Hiteles információnk van arról is, hogy a balkáni entente csapatok vezetésének megbízásából a megszállás feladatát francia vezérlet alatt álló román csapatok végzik. Moldvában ma hetven ezer román katona kis számu francia csapatokkal egyesülve várja a további intézkedéseket. A székelység körében a hangulat csendes. Budapesti vezetéségeinktől megkaptuk utasításainkat és bizalommal várjuk ügyünk jobbra fordulását. Erdélynek román lakta vidékén azonban már veszedelmesebb a helyzet. Féltő, hogy a féktelen izgatásnak a magyar közigazgatási hatóságok erőszakos elmozdítása lesz a következménye, amely felesleges vérontást idézhet elő. A székely köztársaság felállítása

érdekében a Budapesten székelő Székely Nemzeti Tanács minden előkészületet megtett arra nézve, hogy a külföldet informálja. Bizottság indul Svájcba, hogy ott előszóval is ismertesse a székely nép igényeit és jogait.

Szegedről jelentik a *Politikai Híradónak*: Az államvasutak szegedi üzletvezetőségén ma délelőtt tanácskozás kezdődött a magyar hadügyminisztérium és a délvidéki megszálló szerb csapatok parancsnokságának megbízottjai között. A hadügyminisztérium ugyanis tiltakozását fejezte ki a szerb parancsnokságnál a fegyverszüneti szerződés megsértése miatt. A szerbek ugyanis mindenütt magukhoz ragadták a vasutak kezelését és az anyagot és az élelmiszereket nem engedték az ország meg nem szállott részeibe szállítani.

A Pancsován állomásozó szerb vasutak

parancsnoka táviratilag kérte a hadügyminisztériumtól, küldje le megbízottait Szegedre, mert maga is belátja, hogy a vasutak forgalomban tartására szükség van és ezt a kérdést mindkét fél megelégedésére kell elintézni.

Nagyszenből jelentik: A város ma is tele van német katonasággal, melynek elszállítása aligha fejeződhetik be három hét előtt. *Mackensen* tábornagy vezérkarával még mindig Nagy-szebenben tartózkodik. A német csapatok fegyelmé kifogástalan.

Budapestről jelentik: A Budapestet megszálló entente csapatok parancsnokló tábornoka részére az Andrássy-úti Révay-palotát foglalták le, amelyet iparosokkal és iparművészekkel gyönyörűen be fognak rendezni. A berendezés költsége körülbelül *egy millió korona* lesz.

Összehívják a román nemzet-gyűlést.

(A román szociálisták nem tudták a proklamációról.)

Nagyváradról jelentik: Dr. *Lázár Aurél*, a Román Nemzeti Tanács tagja, aki az aradi tárgyalásokon is résztvett, nyilatkozott egy hírlapíró előtt és többek között a következőket mondotta:

— Kizártnak tartom, hogy a román nemzetiség a román királyra tesz esküt. A nemzetiség a román nemzeti tanácsra tesz esküt. A román nemzetiség szervezése önrendelkezési jogunkból folyik és mindenkeinek, aki a közrendet óhajtja, támogatni kellene a szervezés munkáit. Különben a magyar hadügyminiszter rendeletben is respektálta ezt. Ha nekünk zavartalanul megengedik a szervezés keresztülvételét, kezessük a rendről. Meg kell mondanom, hogy a románok nem csinálnak feleről-falura járó zöld kádereket, hanem a rendesinálás címén kiküldött magyar fegyveres erő mint repülő káder pusztít és ezek csinálják a románság elleni gyűlöletüket az elkeseredést. Különösen áll ez a Körösvölgy és Békvidékére.

— Bocsanat — vetett ellen a hírlapíró — hiszen éppen a Körösvölgyben fosztogatott és rabolt leginkább a román tömeg.

— Ez igaz, de ne tessék elfelejteni, hogy ez megesett a magyar vidékeken is. Ez a hazatért katonák hangulatának általános szimp-tómája volt. Azonban mikor a rend elült, semmi szükség nem volt a büntető expedíciókra, amelyeknek oly sok román ember esett áldozatul.

Arra a kérdésre, hogyan képzel el a szinmagyar városokat, mint akár az önálló román imperium, akár Nagy-Románia kebelébe tartozó várost, ezeket mondotta dr. *Lázár Aurél*:

— A románok az elnyomatás folytán a városokban nem tudtak megmaradni és boldogulni sehől. De ettől eltekintve miért ne lehetne elképzelni román imperium alatt például Nagyváradot, ha lehetséges volt magyar imperium alatt egy Balázsfalva, egy Lugos, egy Gyulafehérvár, egy Karánsebes? Azért Nagyvárad megmaradhat magyarnak nyelvben, kultúrájában, közigazgatásában. Más világ jön ám: egy demokratikus, testvéri uralom, amely senkitől nyelvét, fajt, nemzeti sajátosságát hatalmi céloknak áldozatul nem kívánja. Nem allensége, de styja lesz az állam a saját polgárának. Én elhiszem, hogy azok, akik mindig abban nőttek fel, hogy ez országban csak magyar uralmat — s annak is a szomorú megnyilatkozását — képzeljék, most nehezen élnek be magukat egy jelentős változásba, ez embe-

releg érthető, de viszont el kell ismerni azt is, hogy nekünk jogunk van az önrendelkezési jogot a maga teljes mivoltában érvényesíteni. Nem akarjuk mi Magyarországot kínai fallal elzárni, erős és intenzív gazdasági és kulturális összeköttetést óhajtunk és nekünk meggyőződésünk, hogy a mi demokráciánk mindenre, aki benne fog élni, áldást fog jelenteni. Teljesen fölösleges azonban ezidőszereint e körül minden izgalom, ellentét, mert a nemzeti komité a döntést felfüggesztette a békekonferenciáig. Ott fog ez a kérdés dűlőre jutni. A nemzeti komité valószínűleg a jövő vasárnapra Gyulafehérvárra összehívja egyébként a nemzetgyűlést, amely szintén meg fog nyilatkozni a román nemzet magatartására nézve. Addig is magyarok és románok ne törekedjenek egyébre, mint a belső béke, a közrend fenntartására, a surlódások elkerülésére és elsimulására. Itt Biharmegyében éppen az én indítványomra oldottuk meg a magyarok és románok üdvös együttműködését a közös bizottsággal, ezt a példát követik most Aradon is. Amíg a nagy politikai kérdések megoldódnak: elégedjünk meg a belső harmónia fenntartásával.

Budaynstről jelentik: Az erdélyi és magyarországi román komitének tegnap közzétett proklamációjáról a komité szociáldemokrata tagjainak előzetesen tudomásuk nem volt és így a határozat meghozatalában nekik részük nincs. Az ügynek ilyenformán még folytatása lesz.

Budapestről jelentik: A fővárosban székelő Székely Nemzeti Tanács programját a minisztérium örömmel üdvözölte és magáévá tette. A Székely Nemzeti Tanács rövid időn belül proklamációt fog kibocsájtani, amelyben tiltakozik a Román Nemzeti Komité proklamációja ellen és védelmezni fogja a székelység jogait. A Székely Nemzeti Tanács felkéri a székely népet és az ottani Nemzeti Tanácsokat, hogy a rend fenntartására a legnagyobb gondot fordítsák, mert az erdemi döntés ugyanis a békekonferencián fog megtörténni.

TÖBB, MINT SZÁZ apróhirdetés olvasható az Aradi Közlöny vasárnapi számában: Vevők—eladók, alkalmazottat keresők és alkalmazottak egymásra találnak az Aradi Közlöny apróhirdetési utján.

Román gárdisták

megállítják a Hegyaljai motorost.

Helyreállítják a világosi magyar közigazgatást.

A magyar-román vegyes bizottság ma délelőtt kilenc órakor folytatta tanácskozásait. A bizottság elsősorban a világosi magyar közigazgatás helyreállításának kérdésével foglalkozott. A bizottság határozatából kifolyólag *Hanthó Jenő*, a világosi járás főszolgabírája ma kiutazott Világosra és újból átveszi hivatalát. A román komité megbízásából egy százados kísérte el a főszolgabíró, hogy hivatalának átvétele minden akadály nélkül történjék meg. Ugyancsak átadják az adóhivatalt is a magyar hatóságnak. Ugy a főszolgabíróságot, mint az adóhivatalt eddig fegyveres román katonák őrizték.

Dr. *Suciu János* bemutatta a bizottságnak a román komité propaganda kiáltvány-tervezetét, amely a rend és nyugalom megőrzésére hívja fel a lakosságot. A bizottság a tervezetet helyesnek találta és ahhoz hozzájárult.

Szóba került a mai bizottsági tárgyaláson *Zerkovitz Rudolf*nak a hegyaljai villamos vasut vezérigazgatójának panaszja. A villamos vasut több szakaszán, így *Györök* és *Pankota* között is megtörtént, hogy a román nemzeti gárda tagjai és felfegyverzett román katonák a motorost megállították, az utasokat átkutatták, élelmiszereket, petrolcumot, lisztet stb. vettek el a vasuton utazóktól. Egy alkalommal a román katonák a szállójába utazó *Varjassy Lajos* polgármestert is igazoltatták. Amikor azonban megtudták, hogy ki az utas, biztosították, hogy semmi bántódása nem lesz, sőt két gárdistát adtak melléje, hogy Magyarádig elkísérjék. A vegyes-bizottság román tagjai megállapították, hogy előfordulhatott az az eset, hogy illegális elemek juthattak be a nemzeti gárda-tagjai közé, akik túllépték hatáskörüket. Intézkedés fog történni a jövőben arra nézve, hogy csak megbízható egyének kerüljenek a nemzeti gárdába, amely határozott utasításokat fog kapni arra nézve, hogy mely esetekben állíthatja és vizsgálhatja át a vonatokat.

Ezután egy pécskai ügyet tárgyalt a bizottság. Ópécskán az utóbbi napokban egész sereg katona érkezett a frontról. Ezek a katonák elhatározták, hogy Magyarpécskáról gabonát fognak szerezni. Magyarpécskán ugyanis nagyobb mennyiségű gabona van tárolva a Haditermény r. t. nagy raktárában. A katonák nagy tömegben átmentek Pécskára, felvitették a raktárt és megkezdték a gabona szétszételését. Fejenkint 45 kiló jutott egy-egy embernek. A Magyarpécskaiak zúgolódni kezdtek, a nemzetőrök kivonultak, de összeütközésre nem került a sor, mert dr. *Karácsonyi Sándor* pécskai ügyvéd közbelépésére a katonák abbahagyták a további gabona osztogatást és hazavonultak. A vegyes bizottság román tagjai előleg vettek tudomást a dologról, amial inkább, mert Ópécskán 29 vagon gabona van és így semmi szükség nem volt rá, hogy Magyarpécskára menjenek át. Az ópécskai helyi román bizottság utasítást fog kapni, hogy ehhez hasonló dolgokat akadályozzon meg.

TANUGY.

(—) Értésítés. Az aradi főgimnáziumban (Liceum-épület) az előadások valamennyi osztályban hétfőn, november hó 25-én reggel 8 órakor megkezdődnek. — Az igazgatóság.

Szerb csapatok megszállták az aradi várat.

(Varjassy kormánybiztos a parancsnoknál.)

A szerb csapatok ma bevonultak Ujaradra és onnan tovább jöttek az aradi várba, amelyet délután fél 2 órakor 1400 emberrel megszálltak. A több, mint hat esztendeje hereban álló szerb legények hosszú és fárasztó ut után boldogan néztek szét az aradi vár kényelmes, tágas kaszárnyáiban. Megpihenésük most már végét jelenti a sok háborús esztendő keserves szenvedéseinek.

Az ujaradi bevonulás.

Délután fél 11 órakor egy 16 emberből álló szerb lovasjór jelent meg Ujarad utóain. A jórót egy főhadnagy vezette, aki Heinrich Árpád dr. főszolgabíró kereste fel. A főszolgabírónak németül előadta, hogy a jórót egy nagyobb szerb csapat előőrse, amely 12-1 óra között fog Ujaradra megérkezni. A főszolgabíró ezt tudomásul vette. A főhadnagy ezután felkereste Margitay Károly községi főjegyzőt, akinek udvarias hangon kijelentette, hogy felsőbb parancsra meg fogja szállani az Arad felé vezető hidat. A főjegyző a hidig elkísérte a kis csapatot, amely ott letelepedett. A főhadnagy által előre bejelentett megszálló csapat déli fél egy órakor érkezett meg a községbe. Egy zászlóalj gyalogos, két szakasz lovas és két hegyi őteg jött zárt sorokban. A csapat elején a parancsnok: Popovics alezredes lovagolt a tisztjeinek kíséretében. A megszálló csapat a községháza előtt állott meg, ahol a község előjárósága fogadta. A járás közönsége nevében dr. Heinrich Árpád főszolgabíró üdvözölte az alezredest és kérte, hogy kimélettel legyen a járás iránt. Bayer Keresztély János ujaradi római katolikus plébános ezután francia nyelven köszöntötte a parancsnokot.

Popovics alezredes tolmács útján válaszolt és kijelentette, hogy nem ellenségként jöttek Magyarországra s céljuk egyedül a rend és a nyugalom fenntartása és biztosítása. Az alezredes ezután tárgyalásokat kezdett a legénység elszállásolására s abban állapodtak meg, hogy az egész szerb katonaság az aradi várban fog elhelyezkedni.

Az aradi várban.

Délben 1 óra 30 perckor érkeztek a szerb csapatok az aradi vár kapuja elé. Elöl lovagoltak a tiszték Popovics alezredes vezetése alatt, a tisztikart 60 lovas követte, azután a két őteg hegyitűzér jött rövid csövű hegyi ágyúkkal, végül kettős rendben a zászlóaljnyi gyalogság. Összesen 1400 ember.

Az ujaradi országuton hosszú vonalban ki-gyózdott a barnaruhás embertömeg, a fényesen tűző téli napsugarak megcsillantak a fegyvereken. A szerb katonák bakancsán messze országok utainak pora fehérlik, gyalog jöttek Aradig Szaloniki környékéről és ezeken a sokat szenvedett embereken meglátszik a négy és fél esztendő háboru tengernyi szenvedése. Bizony, akik a háboru alatt magunk elé álmodtuk a győztes csapatok külső képét, az 3-5m és a lelkesültség rózsáját a győztes hadsereg katonáinak arcán, ma megcsalódtunk szép álmainkban. A hosszú háboru, a hosszú szenvedés látszik meg azokon az embertársainkon is, akik szerb egyenruhában érkeztek ma az aradi várba. Éppen olyanok ők, mint a mi sokat szenvedett, derék katonáink voltak, amikor egyik harctérről a másikra vonszolta őket a háboru. Öreg harcosok lelőgő bajusszal, szürkülő fejjel

és mellettük gyermekarcu, villogó szemű barna ifjak mennek egymás mellett, egyforma lépésekkel. A ruhájukon meglátszanak a hosszú harcok és hogy a legnagyobb emberi szenvedések után érték el azt a megérdemelt nyugalmat, amely az aradi vár kaszárnyáiban várja őket.

A vár kapujában Grell alezredes és Erdőss hadnagy, az őrség parancsnoka fogadták a szerb csapatokat. Amikor a csapatok a várkapu elé érkeztek, Erdőss hadnagy, az őrségnek tisztelegést vezényelt. Grell alezredes és a hadnagy is tisztelegve fogadták a szerb csapatokat. Popovics szerb parancsnok leszállott lovaról, odament az elébe siető Grell alezredeshez, feszesen tisztegett, azután barátságosan nyújtva a kezét, bemutatkozott.

A szerb parancsnok segédtisztje volt a német tolmács s ő közvetítette a beszélgetést a két alezredes között. A szerb parancsnok érdeklődött a vár berendezése iránt és biztosította Grell alezredest, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel fog vigyázni a várban levő épületek épségére.

Ezután a szerb gyalogosok hosszú sorából egy kis csoport vált ki és egy tiszt harsány vezényszavára elindult a vár kapuja felé. Az őrség volt. A kapu előtt megállott az őrség, a szerb tiszt tisztelegve üdvözölte Erdőss hadnagyot és a kapu alatt egyforma lépésekkel járkáló magyar bakát egy fegyveres szerb katonával váltották fel. Ebben a pillanatban az ősi aradi vár a szerb csapatok megszállása alá került.

A magyar őrség erre tisztelegve elvonult. Popovics parancsnok előzékenységből a magyar katonák fegyveresen hagyták el a várat.

A szerb csapatok ezután bevonultak a várba, ahol még sok magyar katona foglaltoskodott. A katonák „szívó” kiáltással fogadták a szerbeket, akik barátságosan jutogotva viszonzták az üdvözlést. A vár nagy udvarán állott fel a szerb csapat. Harsány vezényszavaktól visszhangzott a vár hatalmas udvara, részekre bomlott a nagy embertömeg, amely rövidesen elhelyezkedett a vár kaszárnyáiban. Az őrség a kapun keresztül minden igazolás nélkül kiengedte az onnan kijövő katonákat, a kik közül többen fegyverrel és oldalifegyverrel hagyták el a várat.

A kormánybiztos a szerb parancsnok előtt.

Délután három órakor a vármegye és Aradváros küldöttsége kereste fel a várba bevonult szerb csapatokat parancsnokát. A város négy kocsián és egy autón ment ki a küldöttség, amelyet dr. Varjassy Lajos kormánybiztos vezetett. A kormánybiztoson kívül a város nevében Lőcs Rezső helyettes-polgármester, a vármegye nevében Schill József alispán és dr. Darányi János vármegyei főjegyző vettek részt a küldöttségben, ott volt ezenkívül Sárkány Ferenc dr. kormánybiztosi titkár, Mikosevics Iván városi főpénztárnok, aki a tolmácsi tisztet töltötte be és megjelentek az aradi sajtó képviselői.

A vár kapujában szorongos szerb katonák tartóztatták fel a küldöttséget hozó kocsikat. Egy öreg altiszt állott a katonák mellett, akinek Mikosevics főpénztárnok szerb nyelven

megmagyarázta jövetelük célját. Az altiszt erre udvariasan szalutált és a kocsi behajtattak a várba, ahol a kantin előtt állottak meg. A küldöttség a tiszti kantinágas termében várakozott Popovics alezredesre, aki éppen a kaszárnyákat nézte meg abban az időben. Az udvaron levő egyik szerb tiszt vállalkozott arra, hogy értesíteni fogja a szerb parancsnokot a küldöttség megérkezéséről.

A küldöttség alig néhány percig várakozott a tiszti kantinban, amikor az udvaron feltűnt Popovics alezredes magas, elegáns alakja. A szerb parancsnok Grell alezredes és egy szerb tiszt társaságában jött és egyenesen a tiszti kantin felé tartott. Barna, hosszú tábori kabát volt rajta, amelyet a gallér felé kihajtva viselt és a kihajtás, mint nálunk a tábornokoké, elárulta a tisztiköpeny piros bélést.

Popovics alezredes magas, erőteljes férfi, 40-45 éves lehet, nagy barna bajusszal, fekete szemekkel, amelyek felett dus szemöldök teszi komollyá a férfias arcot. Az egész ember őszinte kifejezője a szerb fajnak, arcáról nem hiányoznak a kedélyességnek és a jószívűségnek karakterizáló vonásai sem. Általában kellemes jelenség: egy szép férfi és egy katonás katona.

Mosolmogva jött be a szobába, összezsapta sarkantyuját, meghajolt, szalutált és dr. Varjassy kormánybiztosnak, aki elsőnek szólt hozzá, szinte szeretettel nyújtotta a kezét. A kormánybiztos franciául üdvözölte az alezredest. Egy pár szó volt csupán, amelyben a város és a vármegye üdvözlését tolmácsolta a kormánybiztos. Az alezredes az üdvözlést franciául köszönte meg s azután Mikosevics főpénztárnok szerb nyelven üdvözölte a parancsnokot. Ez láthatólag kellemes hatással volt az alezredesre. Minden mondat után össze ütötte a sarkantyuját és meghajolt. Meglehetően kellemes és nagyon udvarias volt úgy, hogy általános szeretettel és bizalommal szegődtek reá a tekintetek.

Az alezredes rögtön válaszolt. Kellemes hangon, hosszan beszélt, lágyan hangzott az idegen, szerb szavak, amelyek közé ismert kifejezések is vegyültek „demarkacionál”, „konvencio” stb. Az alezredes választ Mikosevics főpénztárnok fordította le magyarra.

Az alezredes kijelentette, hogy Franchez D'Esperey tábornok megbízásából jött Magyarországra csapatával.

— Nem ellenségként jöttünk — mondotta — hanem azért, hogy a rendet és nyugalmat biztosítsuk. Kérem az urakat, hogy ebben a munkában engem támogassanak és mintán hallottam, hogy a környéken rendzavarások fordultak elő, én — bár kívánom, hogy erre szükség ne legyen — szívesen hocsájtok a hatóságok rendelkezésére karhatalmi erőt a rend fenntartására. Kérem az urakat, szíveskedjenek odahatni, hogy Ujaradon és a várban a villanyvilágítás és a vízvezeték továbbra is kifogástalanul működjen.

Kijelentette ezután az alezredes, hogy egyelőre ő maga sem jön át Aradra, mert el akar kerülni minden olyan kellemetlenséget, amely a német és szerb katonák esetleges találkozásából származnék. A tiszték is a várban fognak lakni és egyelőre még látogatóba sem jönnek be Aradra, amíg a városban németek tartózkodnak.

A kormánybiztos ezután bemutatta az alezredesnek Lőcs Rezső helyettes polgármestert és Schill József alispánt, akikkel a szerb parancsnok tolmács útján hosszan elbeszélgetett és őket is biztosította arról, hogy minden igyekezetével a rend és közbiztonság fenntartásán fog dolgozni.

A küldöttség bizalommal és megnyugodva távozott el a megszállott várból.

Nóti Károly.

Meztelen katonák a Kárpátokban.

(Magyar bakák kinszenvedése. — Az ukránok fosztogatása.)

A magyar forradalom híre nem szívárgott át Ukrajnába és a forradalom kitörése után jó néhány napra még mindig teljes rend volt az ukrán csapatoknál, amelyek a Zmerinkától Mohilevig terjedő vasútvonalat megszállva tartották. November 3-án kezdett a rend felbomlani, amikor Zmerinkánál a legénység elfogta Hoffmann gyalogsági főbörnököt, akiről az a hír érkezett, hogy katonái meggyilkollák Szerverusz altábornagyot és egy brigadérosit, akit egy vagonba zárva és egy igen hosszú vonatban, amely különösen a 194. gyalogezredet és osztrák-olasz rohamzászlóalj legénységét vitte, eljuttat Mohilevbe, a hadtestparancsnokság székhelyére, ahol a foglyokat kiengedték. A hadtestparancsnokság székhelyén mindaddig rend volt, amíg Magyarországhól parancs nem jött, hogy kérdezzék meg a tisztikart és a legénységet, vajjon köztársaságot, vagy királyságot kívánna-e.

Erre nagy sugdolózás támadt és dacára a tisztiek pressziójának, a katonaság nagy része a köztársaság mellett szavazott. Ebből tudta meg a legénység, hogy Magyarországon valami átalakulás történt és nagy részük vonatot szerzett, hogy elhagyják Ukrajnát.

Egyedül a 309-es és 310-es honvéd gyalogezredben nem bomlott fel a rend és tisztjeik vezetésével harcolva, rendben jönnek Galicián keresztül.

A felbomlott sereg ötven vagon élelmiszertel indult el Proszkorovból, de utközben mozdonyhiány miatt a vagonok egy részét Jamolice állomáson hagyták csekély őrség felügyelete mellett, akiket azonban a nagyszámu civil lakosság rögtön megtámadott és kirabolt. A vonat többi részével Bicr főhadnagy parancsnoksága alatt elérte az orosz-galíciai határon levő Huszjutin állomást. Itt támadták meg őket legelőször a halcsi ukránok kézi bombával, gépfegyverrel felfegyverezett csapata és lefegyverezték az egész vonatot.

Az élelmiszereket elvették és csak négy napra való élelmet hagytak meg a legénységnek és a tiszteknek lovaiknak. Ezután a vonat Bialacsorkovba ért, ahol a felfegyverzett ukránok újból megtámadták a vonatot, elrabolták a tisztiek podgyászait, sőt a legénység egy részének hátizsákjait is. Végre Sztaniszlauban keresztül Körösmezőre irányították a vonatot. Nadvorna állomáson azonban borzalmas meglepetés érte őket. Ahogy a vonat beütközött az állomásra, minden oldalról géppuskák tüze fogadta őket és kényszerítették a csapatokat, amelyek mintegy négyszáz emberből állott, a vonat elhagyására. A géppuskák három magyar katonát megöltek és többet megsebesítettek. Itt személyi motozásnak is alávetették az embereket, úgy hogy a rajtuk lévő ruhán kívül már nem maradt egyébük. Itt megígérték nekik, hogy tovább nem zaklatják a csapatokat, de Delatinnál újból föltartóztatták őket, ültették a katonákat, zsebkendőjüket, cipőjüket és az utolsó hátizsákjaikat is elvették. Így jutottak el Voronyenkába (Körösmezőtől harminc kilométer), ahol még nagyobb kálvária várt rájuk. A vonatot ugyanis elvették tőlük és miután az ukrán határőrség cipőjüket is elvette, meztelb voltak kénytelenek a hóban masírozni.

A meggyötört csapat meztelb folytatta útját és rémületükre az országúton egy magyar katonát találtak átszart szívvel, meztelen

nül az országúton. A látvány annyira megdöbbentette az embereket, hogy ott, a magyar katoná holttete mellett megesküdtek, hogy az ukránokon megbosszulják magukat. Utközben találkoztak egy Delatinnál érkező üres vonattal, amely Körösmezőre tartott, amelyre felkapaszkodtak és eljutottak Körösmezőre, ahol a magyar határőrség cipőt, élelmet adott a katonáknak, akik tíz napi rettenetes kálvária után újból meglátták hazájukat.

A magyar katonák szenvedéseit és gyötrelmes útját Galicián keresztül, Bleyer Andor, a szenvedések résztvevője mondotta el. Ukrajnából egy másik transzport katonaság is eljött, akiknek parancsnokait, Henrich főörvost, Hollo Károly századost, Pechmann hadbiztost és Huszár főhadnagyot Kolomeában az ukránok tuszál visszatartották és SSztrijbe vitték őket állítólag, mert két ukrán tisztet a magyar katonák megöltek. A magyar határon találkozott az Ukrajnából hazatért katonaság egy Oroszországból jövő vonattal, mely galíciaiakat és ukránokat vitt magával, a katonák a vonatot megállították és galíciai kinszenvedésükért revánst vettek azzal, hogy az ukránokat levetkőztették és elvették tőlük minden cök-mókjukat.

A magyar katonák kálváriáját természetesen intézték az ukránok tisztjeik vezetése mellett, így akarván bosszút állani a monarchia és Németország kíméletlen rekvirálásai miatt. A megkínzott magyarok most már itthon vannak, de örök gyűlölet él bennük a rabló ukránok és galíciaiak ellen, akik kifosztották és meggyalázták őket, úgy hogy tíz nap alatt többet szenvedtek, mint a mennyit a világháború öt esztendejében.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Péntek: *Trobadur*. C) bérlet.

Trobadur.

A legdallamosabb olasz operák egyikének csodálatosan szép nyitánya eszembe juttatta a boldog időt, mikor Aradon még gondtalanul élvezhetük a legszebb muzsikát s egy-egy forró opera-est után nem várt reánk a kiábrándító valóság. A békés korszak utolsó esztendeje volt: öt éve most, hogy zugott a taps a Troubadour áriái után. De hogy a zene a legnagyobb varázsló: beigazolódott ma is. A telt ház, az első ütemek után, mintha elfeledte volna, hogy odakünn a színház falain túl, milyen zivataros és bizonytalan az élet, nem gondolt másra, csak a boldog olasz maestónak, a fehér fűrtű Verdinek, emlékeket rabló muzsikájára. De e bufelejthető varázslatból részt kér az előadó személyzet is, melynek minden tagja elismerésre méltó muzsikát végzett. A közönség alig akart betelni Várady Margit énekével, mellyel igazán úgy vagyunk, mint a szerelmesünk hangjával: mindig hallani szeretnők. Meglepetést kellett Szegő Lili esengő és fejlődésre alkalmas mezzo-szopránja s óbajtanók, ha operákban mennél több alkalmat adna az igazgatóság a fiatal talentumnak az érvényesülésre. Párdy Armand a teljes felkészültség fegyvereivel: nagyzerű énektudásával, pompás technikájával és zengő lírai tenorjával hódította meg ismét a közönséget. Játékában sok

ézés és melegség volt. Nagy sikerét megérdemelte. Luna gróf alakja Barics Gyulában talált kitűnő megszélyesítőre. Énekével, különösen a negyedik felvonás nagy jelenetében zajos tapsokra ragadta a közönséget. Pompásan illeszkedtek be a kitűnő együttesbe Faludi, Herold s a többiek is. A megerősített kar teljesen végezte a feladatát. A zenekart Gellért Pál vezette, kit minden újabb operaelőadás alkalmából csak meleg és elismerő szavakkal tudunk jutalmazni. Az invenciózus dirigensnek határozottan nagy érdemei vannak Arad zenei kultúrájának fejlesztésében. Ezt nem szabad feledni azoknak, akiknek a város művelődése a szívén fekszik. Az operát Róna Dezső rendezte stílusosan. Z. A.

* A Nemzeti Zenede gróf Zichy Géza ellen. Budapestről jelentik: A Nemzeti Zenede vezetősége és tanári kara ma együttes gyűlésen kimondották, hogy a gróf Zichy Géza féle részmet tovább nem hajlandók tűrni. A gyűlésből kifolyólag követeléseiket memorandumba foglalják és azt a miniszterelnöknek nyújtják át.

* Művészházasság. Az aradi színházba járó közönség két kedvencéről kapunk hírt. Pintér Imre a kiváló színművész házasságot kötött Parlagi Kornéliával, a vidék egyik legkiválóbb énekesnőjével. A művészpár évek óta együtt vendégszerepel a vidéken s ez a gyengéd kötelék most a házasság rózsálcáival megerősödött.

Kormányválság Csehországban.

(A cseh szocialisták a Magyarországra való betérés ellen.)

Budapestről jelentik: A Magyarország jelentő informált helyről: A külpolitikai helyzetet illetőleg igen fontos momentum a cseh szocialistáknak a mozgósítás ellen történt állásfoglalása. Bizonyára jó benyomást keltet a magyar közvéleményben, mert reményt nyújt arra, hogy a jelenlegi ellenségeskedés után jobb szomszédi viszony jön létre. Mindinkább megerősödik az a vélemény, hogy az entente és cseh-szlávok között nincs megegyezés és hogy szinte bizonyosra vehető, hogy a végleges döntés a béketárgyalások során fog megtörténni.

A szerb kérdés is enyhül, mert a megszálló szerb parancsnokságokban is hajlandóság mutatkozik a fegyverszüneti megállapodások betartására.

Bécsből jelentik: A Reichspost jelenti: Az új cseh kormány kebelében válság tört ki. A válság kiinduló pontja a kormánynak az a törekvése, hogy a szlovák határra csapatokat akar küldeni. A szocialisták a leghatározottabban tiltakoznak az ellen, hogy egy olyan pillanatban, amikor egész Európa leteszi a fegyvert a csehek újabb harcát kezdjenek.

KÖZELMEZÉS.

× Három hónapra kiadják a lisztadagokat. Az Aradi Nemzeti Tanács tagjai ma délután eszmecsereit folytatták a közéletmezési bizottsággal. A tanácskozás eredményeként közösen megkeresik Várjassy Lajos dr. kormánybiztost arra nézve, hogy szerezze meg a kormány hozzájárulását ahhoz, hogy az Aradon elraktározott lisztből első sorban is a város lakosságának szükségletét elégítsék ki. Ha a kormány ez ellen nem emel kifogást, ami közelinü, úgy a közéletmezési vállalat már a közeli napokban megteszi az intézkedéseket aziránt, hogy mindenki három havi lisztadagját kapja meg előre.

HIREK

Békésmegye a főispánja ellen.

(A Nemzeti Tanács bizalmatlan.)

Békéscsabáról jelenti tudósítónk: Amikor a népkormány a legtöbb főispánt felmentette állásától és helyükbe kormánybiztosi hatáskörrel új embereket, forradalmi embereket nevezett ki. Békésmegyében kíváncsian várták, hogy kit fog a kormány a vármegye élére állítani. Bizonyosak voltak ugyanis arról, hogy dr. Füzesséry Zoltán főispánt, aki végigszolgált az Esterházy-kormánytól kezdve az összes háborús Wekerle-kormányokat, szintén fel fogják menteni állásától.

Annál nagyobb lett azonban a csodálkozás Békésmegyében, amikor megjött a híre annak, hogy a kormány meghagyta helyén dr. Füzesséryt, aki Békésmegyében nem örvend valami nagy népszerűségnek. A békésmegyeiek elégedetlenkedni kezdtek az az elégedetlenség a vármegyei Nemzeti Tanács alakuló gyűlésén kifejezésre is jutott. A Nemzeti Tanács ugyanis egyhangulag dr. Füzesséry főispán ellen foglalt állást és sürgősen felirt a kormányhoz, hogy a különben sem népszerű főispán helyébe haladéktalanul küldjön egy olyan embert, akinek személye és politikai multja kellő garanciát nyújt a forradalom vívmányainak minden áramlattal szemben való megvédésére.

Békésmegyében most kíváncsian várják a kormány elhatározását és remélik, hogy a kormány teljesíteni fogja a Nemzeti Tanács kívánságát.

Arról értesülünk, hogy Békésmegye egész közönsége legszívesebben látná a vármegye élén dr. Hazay-Sternschuss János főorvosot, aki ma a legnépszerűbb ember Békésmegyében. Dr. Hazay-Sternschuss 21 község díszpolgára, jelenleg Békéscsaba állomásparancsnoka egy nap alatt rendet teremtett a forradalom kezdetén Békéscsabán és Békésmegyében. A főorvos a háború alatt a közegészségügy és rokkantügy terén kiváló szolgálatokat tett és ezzel is emelte népszerűségét.

Felhívás a város és a megye közönségéhez! Ha valamikor szükség volt arra, hogy a társadalom vagyonszámba tartó tagjai támogassák az anyagiakban tehetetleneket, most éljük azokat a napokat, amikor a nagy átalakulás folytán egzisztenciájukban megtámadott embertársainkon segítenünk kell. A frontról hazatérők, a leszerelés folytán állásukat veszített férfiak és nők száza keresik fel naponta a város és a megye főispáni hivatalát, melynek azonban egy fillérvény-alap nem áll rendelkezésére és kénytelen üres kézzel elbocsátani a pillanatnyi segílyt kérőket. Mindenkinek éreznie kell, hogy ezekben a napokban közérdek az, hogy éhező és elkeseredett emberek ne válhassanak eszközeivé a rendellenességeknek és a vagyonbiztonság megbontásának. A város és a megye kormánybiztosa kéri a város és a megye közönségét, juttasson hozzá bőséges adományokat erre a célra és a főispáni hivatal nyilvános elszámolással fogja úgy az adományokat, mint a segílyeket nyugtázni. Az e célra szánt összegeket a megyei és városi főispáni hivatalok titkárai veszik át. Aradon, 1918. november 21. — Dr. Variassy Lajos főispán.

Módosították a ruharendeleetet. Budapestről jelentik: A hadügyminiszterium a ruhabezorogatási rendelet végrehajtásáról szóló utasításában a kisemberekre, tisztviselőkre és munkásokra lényeges enyhítést engedélyez. A végrehajtási utasítás szerint az ruhából és cipőből, továbbá tizenegy ingből álló készletek egyelőre mentesek lesznek a beszerzés kötelezettsége alól.

Az entente Vilmos excsászár kiadását követeli. Bernből jelentik: A Radió-ügynökség jelenti Londonból, hogy az entente kormányai követelni fogják Hollandiától Vilmos excsászár kiadását. Az a felfogásuk, hogy a volt uralkodó Hollandiában való tartózkodása és bizonyos hágai német-barát körök üzemei azt a veszélyt rejtik magukban, hogy Hollandiában a német imperiálista törekvések ismét feltámadnak. Bár Angliában és Franciaországban egyre többen követelik Vilmos császár bíróság elé állítását és megbüntetését, mértékadó körök megelégszenek azzal, hogy a volt császárt őrizet alá helyezték.

Hágából jelentik: A második kamara tegnapi ülésén a miniszterelnök kijelentette, hogy a német császárral úgy bántanak, mint magán-személlyel mindaddig, amíg az ország érdekeit nem veszélyezteti.

Az állami hatóságok új címei és az új eskü. Budapestről jelentik: A hivatalos lap mai száma a népkormány rendeletét közli az állami hatóságok, vállalatok és intézetek címének, valamint az eskü és fogadalom szövegének megváltoztatása tárgyában. E szerint a magyar népköztársaság kikiáltása következtében valamennyi államhatóságnak, vállalatnak, intézetnek és alkalmazottainak címéből a „királyi” jelző elmarad. Az állami hatóságok, vállalatok és intézetek címereiknek, címtábláiknak, bélyegeknek, nyomtatványaiknak és kiadványaiknak élén „Magyar Népköztársaság” feliratot alkalmaznak. A fennálló szabályokban megállapított eskü vagy fogadalom szövegéből a királyság intézményével kapcsolatos rész elmarad és ehelyett a magyar népköztársaságra és annak alkotmányára való hivatkozással kell újabb esküt vagy fogadalmat tenni. Az állami hatóságok, vállalatok, intézetek és alkalmazottak címében netán szükséges egyéb változtatásról, valamint az eskü teljes szövegének és letétele módjának megállapításáról az a miniszter gondoskodik, aki a felügyeleti hatóságot gyakorolja.

Hunyadmegye kormánybiztosa. A minisztertanács Szentiványi Lajos volt vármegyei másodfőjegyzőt Hunyadmegye kormánybiztosává nevezte ki.

Az aradi ügyvédek nem kívánják a bírósági szünet meghosszabbítását. Az aradi ügyvédi kamara ma délután rendkívüli értekezletet tartott annak megbeszélésére tegyene a kamara javaslatot az igazságügyminiszternek a bíróságok tárgyalási szünetének meghosszabbítására. Az igazságügyminiszter a bírósági tárgyalásokat e hó 17-ig felfüggesztette. E terminus lejártá után az ügyvédek egy részének — s ezt a kamara mai értekezletén is kifejezésre juttatták — az volt a véleménye, hogy a kamara tegyen javaslatot a tárgyalási szünet meghosszabbítására. Álláspontjukat azzal indokolták, hogy a mostani zavarok és az általános izgalom alkalmatlanná teszik a mostani időket a tárgyalások megtartására, másrészt a tárgyalások technikai előkészítése az idézések kézbesítése esetleges elővezetések stb. szintén sok akadályba ütközik. Ezen érvekkel szemben a kamara mai értekezletének a többsége azt az álláspontot emelte érvényre, hogy a közérdek és a jogos magánérdek is a tárgyalások megtartását követeli. A kamara tehát oly értelemben határozott, hogy nem javasolja a tárgyalási szünet meghosszabbítását. Az értekezlet egyik felszólalója felemlítette, hogy a román ügyvédek egynemelyike a közrend és nyugalom helyreállítása körül annyira el van foglalva, hogy ügyvédi működésre alig jut ideje. A kamara tagjai erre kimondták, hogy a közügyekben elfoglalt kartársakat peres ügyekben örömmel helyettesítik.

Iroda megnyitása. Dr. Kilenyi Zoltán ügyvédi irodáját újból megnyitotta. József főherceg-ut 8., II. em. Telefon 503.

Adomány. Moskovitz Mor és családja Halmágyesucseri 30 koronát küldött az aradi izraelita nőegyletnek. Schiller Mor ravatalára szánt koszorúmegváltás-címén.

Az aradi új üzletvezető. A Szabadkán megjelenő *Bácskai Hírlap* közli a következő hírt: Ma azt a hírt kaptuk, hogy a Máv. igazgatósága dr. Valkányi Rezső szabadkai helyettes-üzletvezetőt legközelebb *Aradra* üzletvezetővé nevezi ki. Az aradi üzletvezető, Vidyácz István, ezidőig Szegeден működik; ideiglenesen. Hír szerint véglegesen nem is óhajt Szegeден maradni.

Román és tót nyelv az állami elemi iskolákban. Budapestről jelentik: Lovászi Márton kultuszminiszter rendeletet bocsájtott ki tegnap az állami elemi iskolai oktatás nyelve tekintetében. A miniszter elrendeli, hogy azokban az állami elemi iskolákban, ahol valamely nemzethez tartozó tanulók vannak többségben, ott az illető nemzet nyelve az oktatási nyelv, még pedig minden tantárgyban, a kisebbség nyelvét pedig mint kiegészítő nyelvet kell tanulni. Az összes magyar tanítvány középiskolákban rendes tantárgyként kell tanulni az illető vidék népeinek nyelvét. Ezt a táviratot a kultuszminiszter elküldte a tót és román nemzeti tanácsnak.

A kormány feloszlatta a központokat. Budapestről jelentik: Garami Ernő kereskedelemügyi miniszter egy újságcíronak arra a kérdésre, hogy miúgy intézkedéseket tervez a kormány abból a célból, hogy a hadbavonulást visszahelyezze jogaikba, a következőket mondotta:

Egy hét óta készen áll már az erre vonatkozó rendelet. Ma kapom vissza a többi szakminiszteriumtól. A rendelet holnapután jelenik meg és úgy a hazatérő tisztviselők és alkalmazottak, mint a helyettük ideiglenesen működők jogviszonyát rendezni fogja. A legmesszebbmő méltányosságot tartom szükségesnek a hazatérőkkel szemben és ezen intenciómat a rendeletben teljes mértékben igyekeztem érvényre juttatni.

Ezután elmondotta a miniszter, hogy a drágaság megszüntetése tárgyában egy szakbizottság most dolgozik az erre vonatkozó proposíciókon. Az árak szabályozásánál azt fogják szem előtt tartani, hogy a szegényebb néposztály eddigi megpróbáltatásait enyhítsék. Az árakat fokozatosan le kell szorítani arra a nivóra, amely lehetővé teszi a termelést. A központok feloszlításáról a miniszter a következőket mondotta:

Vágó József, a központok ellenőrzésére kiküldött kormánybiztos hatásköréről rendelet készül, amely a napokban jelenik meg. A feleslegessé vált központokat azonnal meg fogják szüntetni, a többi központok feloszlítása pedig oly sorrendben fog történni, mint ahogy a termelés normális rendje helyre áll. A leghosszabb ideig a Haditermék Részvénytársaság likvidálása fog eltartani.

Környékbéli románok eskütétele. Nagy feltűnést keltett ma Aradon a környékbéli románság felvonulása. Román zászlók alatt 6—800 ember zeneszó mellett négyes sorokban vonult végig az Andrassy-terem, a Deák Ferenc-utcán át a Fábian Gábor-utca 7. sz. alá, ahol a Román Nemzeti Komité tartja ülését. Itt a román himnusz éneklése után felküdtek a komitéra, mely megvendégelte őket.

Németausztrlia budapesti követe. Bécsből jelentik: Az államtanács Németausztrlia svédországi követévé Callenberg Lajos külügyi osztályfőnököt nevezte ki. Magyarországi követévé Knobloch János báró földművelésügyi miniszteriumi osztályfőnököt szennelték ki, svájci követ pedig Haupt, a brünni kereskedelmi kamara elnöke.

Révész Béla ünnepelése. Tíz esztendője áll éppen a győri vagongyár kereskedelmi osztályának élén Révész Béla kereskedelmi igazgató, aki azelőtt az aradi Weitzer-gyár főtisztviselője volt. A nevezetes évforduló alkalmával a győri vagongyár tisztikara Barcza Adolf főmérnök vezetésével felkereste és ragaszkodásáról biztosította. Révész Bélát meglepte a váratlan üdvözlés, amit hálásan megköszönt.

A budapesti katonák leszerelése. Budapestről jelentik: A Mária-Terézia lakatnyában tíz nap alatt 360.000 ember szerelt le.

Dr. Neif Ferenc ujaradi ügyvéd bevonása miatt abbahagyott ügyvédi praxisát Ujaradon újból felvette.

— A rokkanttanács és a jótékonyági egyesületek képviselői együttes ülést tartottak ma délután 6 órakor a vármegyeháza kisebb tanácstermében dr. Varjassy János kormánybiztos elnöklété alatt. Az ülésen a rokkant-tanács tagjai követelték, hogy a különféle jótékonyági egyesületek által kezelt összegeket a rokkanttanács rendelkezésére bocsássák, hogy azokból a rokkantakat segítsék. Az egyesületek elvben hozzájárulnak ehhez a kívánsághoz és az ülés kiküldött egy három tagú bizottságot, amely meg fogja állapítani, hogy az aradi jótékonyági egyesületeknél kezelt összegekből melyek azok, amelyekre a rokkant-tanács igényt tarthat.

— Az „Aradi Iparosok Egyesülete” a szervezkedési munkálatokat befejezte, alakuló gyűlést e hó 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében tartja. Az egyesület megalakulása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Minden iparos jöjjön el. Külön megítvást nem bocsajtnak ki. A gyűlésen mindenki résztvehet. — A szervezőbizottság.

— Halálozás. Gartner Lipót aradi nagyiparos életének 75-ik évében e hó 21-én hosszú szenvedés után meghalt. Temetése e hó 22-én délután 2 órakor saját házából. Bemutca 2. sz. utca végébe. Az elhunytat 12 gyermeke és számos rokonság gyászolja. — (Minden külön értesítés helyett.)

— Mi történt Szőregén? Budapesti tudósítás nyomán az összes lapok hírt adtak Szőregén történt állítólagos szerb atrocitásokról. Mint illetékes helyről közlik velünk, ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak. A szőregi állomáson lévő közönséget a legcsúkélyebb bánfódás sem érte a szerb katonák részéről, akik itt is a legkorrektebb magatartást tanúsították.

— Az entente a bolsevikkel ellen. Varsóból jelentik: A volt osztrák-magyar csapatok rendetlenül vonulnak vissza Ukrajnába Keletgalícia irányában. Utközben kifosztják és felgyújtják a községeket. A német csapatok rendben vonulnak vissza. Entente csapatok elfoglalták Odesszát és Szehasztopólt. Román csapatok megszállták Podóliát. Az entente fokozatosan tör be Ukrajnába és a nép mindenütt szimpátiával fogadja. Az ukrán kormányt, amely kizárólag németbarátokból áll, az entente nyomás miatt váratlanul elbocsátották. Az új kormánynak arra irányul irányul minden törekvése, hogy az oroszokat egyesítse egyelőre föderatív alapon, valószínű, hogy Ukrajnába fogja az entente elkezdni hadjáratát a bolsevik uralom ellen.

— Drogulsták a fodrászok ellen. Az aradi drogeriatulajdonosok nemrég felterjesztést intéztek a kereskedelmi és iparkamara utján a kereskedelmi miniszterhez és azt kérik, hogy a fodrász és borbélyüzletek tulajdonosait tiltassanak el olyan árucikkektől árusításától, amelyek nem tartoznak szorosan a borbélyipar körébe. A miniszter a folyamódványokra válaszolt ma és közölte, hogy a kérdés nem teljesíthető. Nem tekintve ugyanis a közönség érdekét, amelyet a szabadverseny jobban megvéd, a folyamódók kérvényében felsorolt cikkek javarésze, így illatszerek, szappanok, fogkefék, hajolajok, körömápolási cikkek stb. nem is tartozik a gyógyszerárú anyagok fogalma alá, hanem ezek olyan cikkek, amelyek divat- és rövidtáru kereskedők is árusíthatnak. Természetes azonban, hogy borbélyigazolvány alapján a borbélyok még sem árusíthatnak olyan cikkeket, amelyek iparuk gyakorlásával semmiképpen sem állanak össze-

függésben. Ennek megállapítása mindenkor esetenként bírálható el és az e fölött való döntés az arra illetékes ipari hatóságokhoz tartozik. A miniszter leirata másik érdekes rendelkezést is tartalmaz. Elosztatja ugyanis azt a tévhitet, mintha a női fodrászipar nem lenne képesítéshez kötve. A borbély, fodrász és párrókakészítő ipar, — mondja a miniszter — minden megszorítás nélkül képesítéshez van kötve és ezzel az általános rendelkezéssel szemben nem lehet olyan megkülönböztetést tenni, hogy a női fodrászipar nem tartozik a képesítéshez kötött mesterségek közé.

— Aki nem fogadja el az államtitkárságot. Bécsből jelentik: Báró Hoff volt képviselő nem fogadta el az osztrák kancellárminiszteri államtitkárságot azáltal az indoklással, hogy a miniszternek van már egy más párthoz tartozó államtitkára is és így nem tudná végrehajtani az állam és iskola általa tervezett szétválasztását.

— A hadbavonalt ügyvédek értekezlete. Az aradi ügyvédi kamara területén bejegyzett hadbavonalt ügyvédek felkértek, hogy gazdasági igényeik és azok érvényesítési módjának megvitatása végett szombat délután 5 órakor az aradi Lloyd-helyiségben tartandó értekezleten megjelenjenek szíveskedjenek.

— Munkaerő hiányában kisebb lett a gáznyomás. Ma reggel a gáznyomás oly csekély volt, hogy a gázüzemre berendezett ipartelepeken nem lehetett dolgozni. Sebula Henrik, a gágyár igazgatója úgy nyilatkozott, hogy nem a szénhiány miatt kellett a gázszolgáltatást redukálni, hanem a munkáshiány miatt. Azóta ugyanis az évek óta dolgozó orosz hadifoglyok eltávoztak, a gágyárnak nincsenek ekképzett munkásai. Így tehát a gyár kénytelen volt a napnak bizonyos részében a gáznyomást leszállítani. Délelőtt fél tizenegyre igen kicsi lesz a nyomás: fél 11-től délután két óráig vagyis a főzés idejére 40 milliméteres nyomást adnak, amely olyan nagy, hogy az ebéd elkészítése feltétlenül sikerül. Délután 2—4-ig 30 milliméter lesz a nyomás, 4—8-ig 40 milliméter, 8—10-ig 35 milliméter. 10-től reggel 4 óráig 30 milliméter. A gágyár igazgatója reméli, hogy a redukáló körülbelül nyolc napig fog tartani. Figyelmezteti az igazgató a közönséget, hogy a legnagyobb takarékoságot tanúsítsa. Itt említjük meg, hogy a gágyár december végéig el van látva szénrel.

— Dühöng a spanyol-járvány. Az egészségügyi bizottság intézkedésére e hét keddjén megnyitották az összes aradi iskolák. Ez az intézkedés korai volt, mert a spanyol-betegség még egyáltalán nem szűnt meg, sőt ellenkezőleg, naponta újabb áldozatokat szed. Ilyen körülmények között a tanítás megkezdése nemcsak azért illuzórius, mert az iskolai növendékek egészsége a legnagyobb veszélyben forog, hanem azért is, mert a mostani ideigzigató napokban a tanulóknak nincs is kedvük a tanulásra. Nemsokára különben úgy is megkezdődik a szénhiány miatt beálló kényszerű szünet és így az egészségügyi bizottság helyesen tenné, ha minnél előbb elrendelné az iskolák újabb bezárását.

— A gágyár felhívása a gázfogyasztókhoz. A rendkívül kedvezőtlen munkásviszonyok következtében nem vagyunk azon helyzetben, hogy olyan gáznyomást tartsunk fenn, mint az előző napokban, kérjük tehát igen tisztelt fogyasztóinkat, hogy addig türellemmel lenni szíveskedjenek, míg ezen nehézségeket legyőzzük, a mi véleményünk szerint 14 napon belül be fog következni. Egyidejűleg appellálunk összes fogyasztóinkhoz, hogy a sa-

ját érdekükben a gázzal a lehető legtakarékosabban bánjanak, hogy a tél folyamán a gázszolgáltatás akadálytalanul történhessen.

UJ KÖNYVEK.

— A Nyugat, Ignotus, Ady Endre és Babits Mihály szerkesztése alatt megjelenő folyóirat november elseji és tizenhatodiki száma együtt jelent most meg kettős szám gyanánt, részben a győztes forradalomnak szentelve, Ady versével s Babits, Ignotus és Schöppin cikkeivel, részint érdekes és hozzáértő tanulmányokkal, melyek a független Magyarország számára való politika feltételeit és lehetőségeit kutatják. A szám egyéb tartalmából külön érdekes Környey Zoltánnak, a forradalom rendőrfőnökének s a Nyugat egyik fiatal tagjának két verse, Gellért Oszkárnak egy háborúellenes verse, melyet 1917-ben a cenzura miatt ki nem adhatott, Földi Mihály novellája, Fülep Lajos tanulmánya Tihanyi Lajos kiállításáról s Tihanyi Lajosnak ceruzarajza Babits Mihályról, s gazdag figyelő-rovat külföldi folyóirat-szemlével. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Vilmos császár-ut 51. szám. Előfizetési ára: egy évre 36 korona, félévre 18 korona, egyes szám ára 2 korona 40 fillér. Megjelenik minden hónap 1-én és 16-án. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

— A forradalom asszonyait ismerteti a Figaró új száma. Nagyszerű portrékban mutatja be Várnai Zsenit, Garami Ernőné, Kunfi Zsigmondné, Müller Ernőné. A Figaró részletesen ismerteti írásban és képen a Medgyaszay-színházat, Kaczer, Illés rendkívül érdekes riportot írt arról az operaházi diszeloadásról, melyet a győzelmes forradalom tiszteletére rendeztek. Lukács Gyula cikke a forradalomban résztvevő színészekről, művészrajzok és kölvételek a Gróf Rinaldóból. 1 korona 20 fillér az ára és szerdán reggel mindenütt kapható.

— Gróf Rinaldó számot adott a Színházi Élet, Incze Sándor lapja, amely kiváló Angeló képekben és írásban számol be a nagy sikerű operettéről. Közli teljes egészében Havanyai Lili egyfelvonásosát a Barcarollet. Érdekes interjú az új kultusz kormány államtitkárával és meglepő cikk a kaukázusi külügyminiszter, Haidaro Bamnot tollából, a kaukázusi színházokról. Verset Somlyó Zoltán írt a számba, amelynek kottamelléklete a Gróf Rinaldó egyik slágerszáma. Egyes szám ára 1 korona 20 fillér. Előfizetési ár egy negyed évre K 12.50. Kiadóhivatal: Erzsébet-körut 29.

TÁBORBÓL HAZATÉRŐ ELŐFIZETŐINK-HEZ.

Azokat a tisztelt előfizetőket, akiknek lapunk tábori postára, Horvát-Szlavonországba, Ausztriába, vagy külföldre járt, felkérjük, hogy amennyiben tartózkodási helyüket elhagyták, szíveskedjenek haladéktalanul közölni kiadóhivatalunkkal lakhelyüket, régi címük megemlítésével. A kiadóhivatal csak így tud gondoskodni arról, hogy előfizetőink a mostani mozgalmass időkben egy napig se nélkülözzék az Aradi Közlönyt.

Rabló katonák.

(Huszonegyezer koronás rablás. — A pezsgő katonarendőrök.)

(*Dévai tudósítónktól.*) Tegnap este 8 óra körül a dévai villanytelepnel szolgálatot teljesítő *Barcsay-féle* szabad csapat hat embere önkényesen elhagyva őrhelyét, megjelent a Székely-utca 2. szám alatt lakó *Anuska* Miklós cipész-mester házában. A katonák a békés öreg embert felszólították, hogy szolgáltatassa be fegyverét és töltényeit. Mikor *Anuska* szabadkozott, hogy nála nincs és nem is volt fegyver és lőszer, a katonák vezetője, egy szakaszvezető rákiáltott:

— Nyissa ki a szekrényét.

— Az öreg félelmében teljesítette a szakaszvezető kívánságát. A szekrényben 22000 korona papírpénz és 2000 korona ezüstpénz volt. Amikor a szakaszvezető ezt felfedezte, odaszólt a háta mögött álló egyik szakaszvezetőnek:

— Fogjátok le azonnal a gazembert, vigyétek el és aztán *küldjétek haza.*

Ez azt jelentette, hogy vigyék ki a tehetetlen öreget valahová a város végére és ott azután végezzenek vele.

Az öreg cipészt ketten közrefogták és elindultak vele. Utközben azonban, úgy látszik meggondolták, hogy talán még sem lesz jó az öreget eltenni láb alól. Az Aradi-uton át a Deák-Ferenc-utcába tértek vele. Ezen az utcán áll a kiürült dévai tartalékkórház. Ide bevezették *Anuskát*, azután egy alkalmas pillanatban megszöktek. Visszamentek a cipész házához, a hol időközben az ott maradt négy katona már elrabolta a 24000 koronát. Osztzkodni kezdtek, de sehogysem tudtak kiegyezni. Végre a visszatért két társuknak pár száz koronát adtak, akik ezzel megelégedve fölmentek a Central-szálloda szobaasszonyához és pezsgőt rendelve, mulatni kezdtek.

A kirabolt cipész, miután magára maradt, kétségbeesetten futott a rendőrségre, ahol előadta az esetet. A rendőrség és a készültségben levő polgárőrség néhány embere felkutatta a várost, de nem tudott a rablók nyomára akadni.

Este fél tíz órakor *Fischer* Ede rendőrőrmester, aki *Molnár* József rendőrrel cirkált a városban, figyelmes lett a Central-szálloda 17. számú szobájából kihallatszó éneklésre és kiabálásokra. Fölment, hogy megnézze, mi történik ott. Amikor fölnyitotta az ajtót, egyszerre halálos csend lett. A rendőrőrmester igazolásra szólította fel a szakaszvezetőt és társát és ekkor kitért, hogy ők is részesei voltak az esti rablásnak. Több száz korona ezüstpénzt találtak náluk. Azonnal letartóztatták őket.

Alig hogy ez megtörtént, a vasuti állomás környékén cirkáló egyik járőr jelentette, hogy szemtanuk vallomása szerint az este háromnegyed kilenc órakor a Déváról indulófélben levő egyik tehervonatra négy katona ugrott fel. Alapos a gyanu, hogy azok voltak a rablók, akik így akartak megszökni a rendőrség elől. Nyomban telefonon értesítették a marosillyei állomásparancsnokságot, amely egy tíz emberből álló csapatot küldött ki a vasuti állomásra. Amikor a vonat beérkezett, megkezdődött az átkutatás és néhány perc múlva már bilincsre verve vitte a rablókat egy külön mozdony Dévára, ahol a géppuskás tanfolyam fogdájában helyezték el őket. Az elrabolt 24000 koronából 1600 korona hiányzik, a többi megkerült.

A rablók fölött néhány nap múlva a katonabíróság fog ítélni.

Délszláv és olasz háboru előtt.

(A horvátok a monarchikus államforma mellett.)

Prágából jelentik: Laibachi jelentés szerint a nemzeti rada, elrendelte a 99—95. évfolyamok azonnali mozgósítását. A behívást plakátokon közlik, melyek így kezdődnek:

— A délszláv nép boldogságáról, jövődjéről, a szlovén, horvát és szerb nép minden polgárának legszentebb kötelességéről van szó

Leibachból jelentik: A városnak az olaszok által történt megszállása miatt nagy izgalom uralkodik. Az olaszok úgy viselkednek, mintha meghódított területen lennének és állandóan ott akarnának maradni.

Laibachból jelentik: A délszlávok fegyverrel kezükben állnak ellen az olaszoknak és minden eszközzel készülnek megakadályozni az

olaszoknak Susak irányában való előnyomulását. Más helyeken is, ahol az olaszok délszláv területre tették lábukat, harcra készen állanak az olaszok és a délszlávok. A délszlávok az ententehez újabb kérést intéztek, amelyben kérik mielőbbi beavatkozását.

Fiuméből jelentik: Tegnap kétezer angol tengerész lépett partra.

Laibachból jelentik: Laibach és Zágráb között megindult a közvetlen vasuti összeköttetés.

Zágrából jelentik: Tegnap népgyűlés volt, amely a monarchikus államforma mellett szállott szóra. E szerint a zágrábi nemzeti tanács többsége szintén a monarchikus államforma mellett van.

LEGUJABB HIREK.

— **Zavargások Erdélyben.** Kolozsvárról jelentik: Az itteni magyar nemzeti tanácshoz a gyulafehérvári nemzeti tanács táviratot küldött, amelyben közli, hogy a gyulafehérvári román katonatanács a román katonáknak megtiltotta az engedelmséget a hadügyminiszter behívási parancsa iránt. A román katonatanács felhívást bocsájtott ki a fiatal korosztályokhoz, felszólítja őket, hogy ne tegyenek eleget a hadügyminiszter parancsának, hanem a román nemzeti zászlók alá csoportosuljanak, hogy ők seik álmát megvalósítsák.

Egyébként ma egész Erdélyből komoly zavargásokról érkeznek hírek. Marosújváron, Tordán, Maros-Ludason és Topánfalván voltak komolyabb összetűzések.

— **Nyugdíjazták az idős tisztviselőket.** *Budapestről* jelentik: A mai minisztertanács elhatározta, hogy mindazokat az állami tisztviselőket, akik teljes nyugdíjjogosultságot szereztek, nyugdíjba küldik kivéve azokat, akiknek maradására okvetlenül szükség van. A nyugdíjba vonuló tisztviselők jelenlegi fizetési pótlékuk lakbérük stb. élvezetében további rendelkezésig megmaradnak.

— **Nem szabad kifosztani az idegen katonákat.** *Budapestről* jelentik: A hadügyminiszter rendeletet adott ki a katonai hatóságoknak, amelyben szigorúan utasítja őket, akadályozzák a Magyarországból hazájukba visszatérő idegen csapatok kifosztását.

A MOZI.

* **Osunya fia.** (Phoenix-repriz az Urániában.) Néhány hónappal ezelőtt egy Phoenix-kép különösen megragadta a publikum tetszését. A csunya fia volt a film címe. Egy csunya fia álma a darab meséje. Hódítóan széppé válik álmában s csak akkor látja, hogy a testi előnyök nem pótolhatják a lélekben mélyebben gyökerező értékeket. A közönség felkérésére az Uránia újra lehozatta a csodás filmet és péntektől kezdve újból bemutatja.

* **A földalatti szindikátus** a címe annak a rejtelmes s minden tekintetben érdekfeszítő filmnek, amelyet péntektől kezdve mutat be az Apolló-színház. A lebilincselő mesét igazán művészi gazdagsággal dolgozta fel a filmgyár. A főszerepet a Cabiria-film négeróriási, Magnus játssza.

* **A köztársaság proklamációjának** történelmi filmfelvétele az Apolló és Uránia minden műsorán bemutatásra kerül. A film vetítését a zenekar a Himnusz és a Marseillais akkordjaival kíséri.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. nov. 22-én:

Troubadour.

Apolló-színház.

1918. nov. 22-én:

Földalatti szindikátus
Kalandor történet 5
felvonásban.

Uránia-színház.

1918. nov. 22-én:

Osunya fia.
Fantasztikus történet
4 felvonásban.

Felelős szerkesztő:

TELLER KALMAN.

NYILTÉR.

Az ezen rovat szerkesztéséért vállalunk felelősséget.

Ügyvédi Irodámat

Aradon, Batthyány-utca 27. sz. házban

újából megnyitottam.

Dr. Fiseher Jenő

Telefon 364.

8344

Az „Aradi Közlöny“

Magyarország

legelterjedtebb,

legtartalmasabb

és legolvasottabb

vidéki politikai **napi lapja.**

Használj ólom

megvételre kerestetik.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk.

Mindennapos hirdetésért Kr. 20 fillér. Vastagabb betűkkel 30 fillér.

A vastagabb betűkkel kívülről szemlélve aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 12 óráig vehetjük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 3 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

URILEÁNY szórakozásból levelezne vigkedélyű katonatiszttel „Hancut a lány” felírára a kiadóba. 8353

Alkalmazást keres.

DEUTSCHES intelligens izr. Kinderfreulein sucht per sofort. Posten „Kinderliebend”. 8351

EGY KOMOLY 30 éves magyar, német, román nyelvvél bíró, volt számvevő, keres bizalmi ispáni, raktárnoki, felügyelői állást, esetleg ügyekkel is. Cim a kiadóban. 8323

Alkalmazást nyer.

EGY ÜGYES, teljesen megbízható könyvelő azonnali belépésre keresték. Cim a kiadóhivatalban. 8350

VILLANYSZERELŐ tanoncok fizetéssel felvételtnek Kalmár József műszerészénél, Arad, Salacz-u. 2. 8352

ROMÁNUL BESZÉLŐ fiatal fűszeres segédet azonnali belépésre keres. Schwartz Pál. Arad, Tökölly-tér. 6277

SZOPTATÓS DAJKA azonnali felvételre. Cim a kiadóban. 8322

16-17 ÉVES fiú, aki ahhoz kedvet érez, tisztviselőnek felvételt repülő-tisztekhez. Díjazás 300 kor. Bővebbet a jelentkezésnél a repülőtéren levő parancsnoksági irodában. Repülő csoport parancsnokság. 8328

ONÁLLÓ vezetésre keresek megbízható, szerény igényű, nős ispánt kisebb gazdálkodásra. Ajánlatok működési bizonyítvány másolattal és fizetés megjelöléssel kér Fried Eskeles, földbírtokos. Algyógy, Hunyadmegye. 8331

MINDENES SZAKÁCSNÉT jobb nő keres egy éltes házaspárhoz. 70-80 korona havi fizetés mellett. Fried Eskelesné, Algyógy, Hunyadmegye. 8332

KIFUTÓ FIÚ, jó fizetés mellett, nyomdánkosan alkalmazást nyer.

Lakást keres.

KÜLÖNBEJÁRATU, csinosan butorított szobát keresek. Szatmári Rezső, Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. 36. 8356

ELSEJÉRE butorított szobát, esetleg teljes ellátást keresek, szerény igényekkel bíró fiatalember. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 8347

Vétel és eladás.

EGY SÖTÉTKÉK hosszú téli kabát eladó. Cim a kiadóban. 9060

MEGJÖTT két waggon gyönyörű szép káposzta, eladók. Megtekinthető minden nap d. e. 10 órákor. Bővebbet a repülőtéren parancsnokságnál, a repülőtéren. 8328

BARAKOK és egyéb faanyag a repülőtéren eladók. Megtekinthető minden nap d. e. 10 órákor. Bővebbet a repülőtéren parancsnokságnál, a repülőtéren. 8328

ELADÓ 10 lóerejű benzín motorhoz való alvázokkal — strák kocsinak is jól használható. Megtekinthető György-utca 86a. alatt. 8345

ELADÓ egy új szék sötétkék téli öltöny, teljesen új. Megtekinthető Deák Ferenc-utca 2. Schrod Irén üzletében. 8346

ÚJ BUTORÚZLET Arad, Deák Ferenc-utca 40a. mindennemű butor kapható jutányos áron. Különösen ajánl egy nagy ebédit, szmirna szőnyeget, amerikai íróasztal, egy angol férfi plüschgarnitúrát. Wiegand-cég. 8028

EGY női és egy férfi briliáns gyűrű eladó. Kálmán János-u. 41. 8354

ALIG HASZNÁLT fűszerűzet berendezés eladó. Cim a kiadóban. 8355

VENNÉK autómobilra való külső gumikat. Cim a kiadóhivatalban. 8279

HASZNÁLT CIOM megvételre keresték Bővebbet a kiadóban. 8100

Ingatlan.

FÖLDSZINTES bérház, nagy telekkel eladó. Cim a kiadóban. 5908

ELADÓ egy sarok magánház 2 szobás átvehető lakással. Cim a kiadóban. 8251

ÁLLOMÁS KÖZELÉBEN egy kisebb bérház nagy kerttel eladó. Bővebbet Lővész-utca 4a. 8257

Különféle.

SZARAZ PINCET, vagy üres raktárt keresünk a városháza közelében. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérjük. 7500

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvételnek a Messinger-hoy irodában, Klein L. hirdetés- és hírlapirodájában, Zrínyi-u. és Mandl Boros Bem-tér 15. sz. alatti papírüzletében.

509—1918. éln. sz.

FELHÍVÁS!

A magyar hadügyminiszter 29560—1918. éln. sz. rendelkezése alapján felhívom mindazokat, akik illetékes uton és módon katonai felszerelési tárgyakat, ruházati cikkeket, lövegvereket, löszereket birtokolnak, azt 1918. november hó 25-ig a katonai vagy rendőri hatóságnál (városháza) szolgáltatásuk be.

Ezt mindenkinek meg kell tenni, mert ez hazafias kötelesség, miután a felszerelési tárgyak Magyarország összes népének tulajdonát képezik és abból kell felruházni a haza szolgálatában

állt és ruha nélkül hazalövő katonákat

Mindazok ellen, akik ezen hazafias kötelességnek a jelzett ideig eleget nem tesznek, szigorú büntéyi eljárás lesz folytatva.

Arad, 1918. november hó 15-én.

Grein, Kapitány.

ad. 6519—1918.

HIRDETÉMÉNY.

Értesítem a város közönségét, hogy a Földművelési Miniszter november hó 8-án 200.510—1918. szám alatt kelt rendeletével a sovány sertések felajánlása és hatósági igénybe vétele tárgyában kiadott rendeleteit az országos közéletmezesi hivatal vezető a miniszter úrral egyetértőleg hatályon kívül helyezte.

Arad sz. kir. város Közéletmezesi és Közellátási Hivatalától 1918. évi november hó 18-án.

Polgármester helyettes.

ad. 950—1918.

HIRDETÉMÉNY.

Mindaddig, míg az aradi bentések a bérvágás révén nekik átadott sertések husát kimerik, a sertés husnak kgr-kénti árát 13 koronában - a karajnak kgr-kénti árát 14 koronában állapítom meg.

Hogy a bérvágás ideje alatt melyik bentésnél lesz sertés hus kapható, a Közéletmezesi vállalat a hírlapokban a közönségnek tudomására fogja hozni.

Arad sz. kir. város Közéletmezesi és Közellátási Hivatalától 1918. évi november hó 18-án.

Polgármester helyettes.

TRITTHALER FERENC

Építészeti irodája

Arad, Wesselényi-u. 47.

(Saját ház.) — Telefon szám: 963.

Vállal mindennemű tervezést, építkezést, átalakítást és javítást. Költségvetés díjmentesen. 8183

ARAD, Kalmár Józ ef Telefon 242. Salacz-utca 2. villany-szerelő szék.

Raktáron tart:

Villanymotorok
Villanydynamók
Villany porszívógépek
Villany parketta fényeceltő
Villany vasalók
Villany égők és csillárok

Felszerelt:

Villany világítást
Villany csengőket
és végez:

Villanyjavításokat. 7631

Megrongált

épület- és butor-asztalos, kárpitos, üveges és lakatos munkák helyreállítására, józan, szorgalmas

szakmunkásokat keresek

pusztára napibér és teljes ellátásra. Ajánlatok igény megjelöléssel

Ráth József, Kunágota vasút Magyarbányhegyes címre látandók. 8249**Katonai lóátvetés**

folyó hó 23-án

szombaton d. e. 9 órákor

2223

Hadik-huszárlaktanyában.**Vasárnap****megnyílik**

az ujonnan berendezett

Központi**Café restaurant.**

D. u. től 4-től 7 óráig

szimfonikus uzsonna

zene.

Este 7-től elsőrangú cigányzenekar.

Minden időben meleg és hideg étel.

Külföldi

magyar konyha.

Polgári árak. — Mindennemű kávéházi italok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri: 8348

Gábor Ferenc.**Délvidéki Villamossági Vállalat.**Tulajdonos: **Lengváry Zoltán** okl. mérnök.**Vörösmarty-utca 3. sz. Telefon 11-31.**

Vállal: Villanyvilágítás, erőátviteli, motor, telefon, csengő, villámhárító berendezéseket és szakszerű javításokat. Nagy csillár, égő, főző, vasaló és szerelési anyag raktár. 7620

Szolid árak. Pontos munka.